

Lausunto

31.01.2024

Asia: VN/24082/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle ulkomaalaislain 72 a §:n muuttamisesta ja ulkomaalaislain muuttamisesta annetun lain 72 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Heta-liitto ei kannata esitystä ulkomaalaisten työntekijöiden tulo rajojen tiukentamisesta vähintään 1600 euroon kuukaudessa. Sote-ala on jo nyt hätätilassa työvoimapulan vuoksi. Uudistuksella saattaa olla kielteisiä vaikutuksia vammaisiin henkilöihin, eikä sitä tule toteuttaa.

Vammaisten henkilökohtainen apu on yksi työtehtävä, joka voi olla mahdollinen ulkomailta tulevalle henkilölle. Jo tällä hetkellä työvoimapulan vuoksi alan työtä jää tekemättä, mikä tarkoittaa sitä, että vammaisen henkilö jää ilman hänelle myönnettyä palvelua. Työvoimapula sote-alalla uhkaa pahentua tulevaisuudessa vielä nykyisestä, eikä tilannetta pidä entisestään vaikeuttaa.

Vammaisten henkilökohtaisessa avussa on paljon osa-aikaisia työsuhteita, sillä henkilökohtaista apua myönnetään usein vähemmän kuin 40 tuntia viikossa. Esimerkiksi suurten kaupunkien vuoden 2020 (ns. Kuusikkokunnat) tilastosta ilmenee, että 77,5 %:lla asiakkaista henkilökohtaista apua oli myönnetty alle 20 tuntia viikossa. Henkilökohtaiset avustajat tekevät usein osa-aikaista työtä ja työajat saattavat vaihdella. Tästä syystä on mahdollista, että esim. ajoittain tuloraja alittuisi.

Henkilökohtaisessa avussa on lisäksi ajoittaisia tarpeita lomauttaa työntekijä esim. avun käyttäjän sairaalajaksojen ajalle. Jatkolupaharkinnassa TE-toimistot arvioivat myös sitä, onko toimeentuloedellytys edellisen luvan aikana täytynyt. Olisi kohtuutonta, jos esim. yksittäinen lomautus tai tilapäinen vaihtelu työmäärässä johtaisi siihen, että työntekijä ei enää täytä oleskeluluvan ehtoja.

Hallitusohjelman toimilla voi olla kokonaisuutena jyrkkiä ja hallitsemattomia seurauksia sote-alan työmarkkinoihin, sillä samaan aikaan tehdään leikkauksia useisiin eri etuuksiin ja korotetaan

tulorajoja. Mikäli henkilökohtaista apua ei saada toteutumaan, voidaan joutua turvautumaan raskaampiin palveluihin. Näissä tehtävissä tarvitaan usein koulutettua työvoimaa, mikä lisää sote-alan koulutetun työvoiman kysyntää. Hankkeen vaikutuksia mm. vammaisiin henkilöihin ei ole arvioitu. Näistä syistä nyt lausunnoilla olevaa lainsäädäntöä ei tule viedä eduskunnan käsittelyyn.

Aatelo Maija

Heta - Henkilökohtaisten Avustajien Työntekijöiden Liitto ry

Weckman Elisa

Heta - Henkilökohtaisten Avustajien Työntekijöiden Liitto ry